

Karpinskyi, B. A., and Zalutka, N. S. "Stratehichni podatkovyi menedzhment iak mekhanizhm upravlinnia ekonomichnym rozvytkom derzhavy." [Strategic tax management as a mechanism for managing economic development]. *Stratehichni priorytety*, no. 4 (5) (2012): 126-133.

[Legal Act of Ukraine] (1999). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

[Legal Act of Ukraine] (2010). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

[Legal Act of Ukraine] (1999). <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>

[Legal Act of Ukraine] (1999). <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

Suprunenko, S. A. "Vdoskonalennia podatkovoho planuvania v interesakh derzhavy i pidpriemstva" [Improving tax planning in the public interest and the company]. *Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektualnoi vlasnosti*, no. 8 (2009): 349-352.

Zahorodnii, A. H., Vozniuk, H. L., and Smovzhenko, T. S. *Finansovyi slovnyk* [Financial Dictionary]. Kyiv: Znannia, 2000.

УДК 339.187.62

НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ МЕХАНІЗМІВ МІЖНАРОДНОГО ЛІЗИНГУ В УКРАЇНІ

© 2014 ХОМУТЕНКО Л. І., МОХАММАД К. А.

УДК 339.187.62

Хомутенко Л. І., Мохаммад К. А. Напрями покращення механізмів міжнародного лізингу в Україні

Мета статті полягає в дослідженні ринку лізингових послуг в Україні та розробленні практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів лізингової діяльності в міжнародному бізнесі. Аналізуючи та узагальнюючи результати наукових праць вчених і досліджень вітчизняних і зарубіжних компаній, було розглянуто наявні тенденції на ринках лізингових послуг, визначено основні проблеми лізингових компаній та можливі шляхи їх вирішення. У результаті дослідження було виділено нові напрями покращення механізмів лізингової діяльності, зокрема, визначено основні види ризиків лізингової діяльності і запропоновано можливі шляхи їх мінімізації. Доведено вигідність застосування лізингових механізмів на практиці. Наукова новизна дослідницької роботи полягає в розробці науково-практичних рекомендацій щодо напрямів покращення лізингової діяльності в Україні в контексті інтернаціоналізації господарських зв'язків. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретичні та практичні розробки, висновки роботи можуть використовуватися у процесі здійснення лізингової діяльності підприємствами України.

Ключові слова: міжнародний лізинг, лізингові послуги, лізингові механізми, лізингова компанія, ризики лізингової діяльності.

Табл.: 2. **Бібл.:** 8.

Хомутенко Людмила Іванівна – кандидат економічних наук, доцент, кафедра міжнародної економіки, Українська академія банківської справи Національного банку України (вул. Петропавлівська, 57, Суми, 40030, Україна)

E-mail: lyudmila_khomutenko@ukr.net

Мохаммад Каміла Амінівна – магістрант, Українська академія банківської справи Національного банку України (вул. Петропавлівська, 57, Суми, 40030, Україна)

E-mail: mokhammadkamila@gmail.com

УДК 339.187.62

Хомутенко Л. І., Мохаммад К. А. Направления усовершенствования механизмов международного лизинга в Украине

Цель статьи заключается в исследовании рынка лизинговых услуг в Украине и разработке практических рекомендаций по усовершенствованию механизмов лизинговой деятельности в международном бизнесе. Анализируя и обобщая результаты научных трудов ученых и исследований отечественных и зарубежных компаний, были рассмотрены тенденции на рынках лизинговых услуг, определены основные проблемы лизинговых компаний и возможные пути их решения. В результате исследования были выделены новые направления улучшения механизмов лизинговой деятельности, в частности, определены основные виды рисков лизинговой деятельности и предложены возможные пути их минимизации. Доказана выгода применения лизинговых механизмов на практике. Научная новизна исследовательской работы заключается в разработке научно-практических рекомендаций относительно направлений улучшения лизинговой деятельности в Украине в контексте интернационализации хозяйственных связей. Практическое значение полученных результатов заключается в том, что теоретические и практические разработки, выводы работы могут использоваться в процессе осуществления лизинговой деятельности предприятиями Украины.

Ключевые слова: международный лизинг, лизинговые услуги, лизинговые механизмы, лизинговая компания, риски лизинговой деятельности. **Табл.:** 2. **Библ.:** 8.

Хомутенко Людмила Ивановна – кандидат экономических наук, доцент, кафедра международной экономики, Украинская академия банковского дела Национального банка Украины (ул. Петропавловская, 57, Суми, 40030, Украина)

E-mail: lyudmila_khomutenko@ukr.net

Мохаммад Каміла Аміновна – магістрант, Українська академія банківської справи Національного банку України (вул. Петропавлівська, 57, Суми, 40030, Україна)

E-mail: mokhammadkamila@gmail.com

UDC 339.187.62

Khomutenko Liudmyla I., Mokhammad Kamila A. Directions of Improvement of International Leasing Mechanisms in Ukraine

The goal of the article lies in the study of the market of leasing services in Ukraine and development of practical recommendations on improvement of leasing activity mechanisms in international business. Analysing and generalising results of scientific works of scientists and studies of domestic and foreign companies, the article considers tendencies in the markets of leasing services and identifies main problems of leasing companies and possible ways of their solution. In the result of the study, the article identifies new directions of improvement of mechanisms of leasing activity; in particular, the article identifies main types of risks of leasing activity and offers possible ways of their minimisation. The article shows benefits of application of leasing mechanisms in practice. Scientific novelty of the study lies in development of scientific and practical recommendations regarding directions of improvement of leasing activity in Ukraine in the context of internationalisation of economic links. Practical significance of the obtained results lies in the fact that theoretical and practical developments and conclusions of the article could be used in the process of conduct of leasing activity by Ukrainian enterprises.

Key words: international leasing, leasing services, leasing mechanisms, leasing company, leasing activity risks.

Tabl.: 2. **Bibl.:** 8.

Khomutenko Liudmyla I. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of International Economics, Ukrainian Academy of Banking of the National Bank of Ukraine (vul. Petropavlivska, 57, Sumy, 40030, Ukraine)

E-mail: lyudmila_khomutenko@ukr.net

Mokhammad Kamila A. – Graduate Student, Ukrainian Academy of Banking of the National Bank of Ukraine (vul. Petropavlivska, 57, Sumy, 40030, Ukraine)

E-mail: mokhammadkamila@gmail.com

Високий рівень проникнення лізингу в країни Заходу свідчить, що лізинг стає одним із основних джерел оновлення основних засобів як для середніх і малих бізнесових структур, так і для підприємств з низьким оборотом, але високими виробничими потужностями. Розвиток міжнародного лізингу в контексті світової економічної та фінансової глобалізації пов'язаний не тільки зі збільшенням кількості країн-учасниць, швидким зростанням темпів виробництва та інтеграцією, але і з розширенням і популяризацією міжнародного лізингу, зростанням можливостей забезпечення необхідними для лізингового процесу засобами з іноземних джерел. У цих умовах актуалізується питання щодо вдосконалення лізингових механізмів і покращення умов роботи лізингових компаній в Україні. Вивчення міжнародного досвіду проведення лізингових операцій та його адаптація до національних умов значно полегшить вирішення конкретних завдань технічного переоснащення галузей, активізації інвестиційної діяльності, підвищення конкурентоспроможності підприємств як на внутрішніх, так і на зовнішніх ринках та взагалі економічного розвитку України.

Метою статті є дослідження ринку лізингових послуг в Україні та розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів лізингової діяльності в міжнародному бізнесі.

Питанням розвитку та регулювання лізингу присвячено праці багатьох відомих зарубіжних і вітчизняних науковців і практиків. Серед зарубіжних економістів, які зробили помітний внесок у розробку концептуальних основ розвитку міжнародного лізингу, слід назвати Р. Брілі, С. Маерса (США), Чандра Прассана (Індія), Н. Прилуцького, В. Газмана, Є. Четиркіна (Росія), Д. Фрашона (Франція), а також науковців Німеччини, Канади, Великобританії, Італії, Польщі. Проблеми розвитку ринку лізингових послуг в Україні висвітлено в публікаціях В. Новицького, О. Луб'яницького, Н. Рязанової, Н. Внукової, В. Беседіна, І. Яремко, М. Гольцберга, Н. Подольчак, О. Кухленка, П. Леус, Я. Усенка, М. Іонової та інших. Разом з тим, незважаючи на нагромаджений науковий матеріал, існує певне коло питань, які потребують подальшого поглибленого дослідження, розробки і вдосконалення. Недостатньо висвітленими залишаються питання оцінки привабливості міжнародного лізингу в Україні, більш детального вивчення потребують питання можливих напрямів оптимізації вибору ефективних схем міжнародних лізингових угод, недостатньо вивченими залишаються питання управління ризиками лізингової діяльності.

Дослідження ринку лізингових послуг в контексті практичної реалізації лізингових угод проводять й міжнародні компанії. Щорічні статистичні огляди лізингового ринку світу здійснює консалтингова фірма «White Clarke Group». Також авторитетними є узагальнюючі дослідження Європейської федерації асоціацій лізингових компаній «Leasingore», яка об'єднує учасників 32 європейських країн, дослідження Міжнародної фінансової корпорації (IFC) в рамках проекту «Розвиток лізингу в Україні», Асоціації «Українське об'єднання лізингодавців».

Аналіз світового досвіду здійснення лізингової діяльності демонструє, що лізингові операції стали невід'ємною складовою стабілізації та розвитку економіки в багатьох країнах світу. Темпи приросту обсягів лізингу в них з великим відривом перевищують темпи приросту приватних капіталовкладень у сферу виробництва машин і обладнання. Лізинг широко використовується у збутовій діяльності як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках.

Сучасний світовий ринок лізингових послуг зосереджений переважно у світових економічних центрах: США, Західній Європі та Японії, частка яких у загальному обсязі лізингових угод у світі значно перевищує частку інших країн. При цьому помітно зростають обсяги лізингових послуг також в деяких країнах Азії. Проте лізингове законодавство в багатьох країнах має суттєві відмінності. І це пов'язано як з правовими, так і з економічними особливостями розвитку цих країн.

Згідно з традиційним розділенням, залежно від особливостей здійснення лізингових операцій, лізинг буває фінансовим та оперативним. Основні відмінності між цими двома видами полягають в тому, що до оперативного лізингу відносять такі угоди, за яких термін договору лізингу істотно менше корисного строку використання об'єкта лізингу, тому після закінчення строку дії угоди, об'єкт лізингу повертається лізингодавцю, а після завершення строку дії угоди фінансового лізингу лізингоодержувач отримує право власності на об'єкт лізингу [8]. Розрахункова вартість послуг за оперативного лізингу, як правило, вище, ніж фінансового. Оперативний лізинг потребує інших умов для його появи на ринку, ніж фінансовий лізинг. У першу чергу – це розвинений вторинний ринок на конкретний вид майна для можливості правильної оцінки ризиків. Сьогодні ж переважним варіантом як імпортного, так і експортного лізингу в Україні на поточний момент є фінансовий.

Інтерес українських лізингоотримувачів до оперативного лізингу постійно зростає, але до рівня європейських країн (майже 25% всіх закупівель транспорту [6]) суттєво відстає. Найчастіше оперативний лізинг в Україні використовують західні компанії та великі компанії, які більше зацікавлені у використанні предмета лізингу, ніж прав власності на нього.

Аналіз розвитку міжнародного лізингу у провідних європейських країнах показав, що сукупна вартість угод фінансового лізингу, укладених у Німеччині, складає 43,8 млрд євро, у Франції – 36,4 млрд євро, у Великобританії – 34,9 млрд євро [1, с. 174].

Розвиток міжнародного лізингу в Україні значно відрізняється від світової практики. Це обумовлено цілою низкою проблем, і в першу чергу, недостатньою розробкою законодавчих аспектів лізингових відносин і малим відсотком його ролі у розвитку реального інвестування. В Україні на початок 2013 р. сукупна вартість угод фінансового лізингу, становила 4,3 млрд євро, що у десять разів менше, ніж аналогічний показник розвинутих країн [2]. Проте, аналіз лізингової діяльності за останні роки показав, що ринок лізингу в Україні і в посткризовий період продовжує своє зростання, і за попередні 5 років частка лізингу в капітальних інвестиціях в економіку України, за даними Державної служби статистики та Асоціації «Українське об'єднання лізингодавців», зростає з 1,5% до 8% [3].

Таке зростання обумовлене багатьма чинниками, серед яких і розвиток самої послуги лізингу із сервісним наповненням, поява спільних лізингових програм від виробників і часткова обмеженість доступу до кредитних ресурсів на ринку.

З огляду на зростання обсягу укладених лізингових угод у 2012 р., у рейтингах Global Leasing Report 2013 Україна вперше піднялася до 42 позиції за проникненням лізингу із показником 1% [4]. Отримані результати в цілому адекватно відображають нинішні регіональні та галузеві тенденції розвитку України.

Доцільно виділити низку факторів, які безпосередньо заважають сталому розвитку міжнародного лізингу та організації лізингових операцій в Україні:

- ✦ відсутність системи економічного стимулювання розвитку міжнародного лізингу в Україні;
- ✦ недосконалість законодавчої бази лізингової діяльності та загальна нестабільність законодавства;
- ✦ дефіцит довгострокових фінансових ресурсів на українському ринку;
- ✦ низька кредитоспроможність потенційних учасників лізингового ринку;
- ✦ нестійкий попит на лізингові послуги через нестабільність макроекономічної ситуації в країні;
- ✦ порушення норм правил лізингової діяльності суб'єктами лізингових операцій;
- ✦ зменшення обсягу ліквідних засобів на грошовому ринку.

Розглянемо більш детально особливості лізингового бізнесу в Україні, проблеми, що виникають у суб'єктів лізингової діяльності, і можливі шляхи їх вирішення.

Оскільки організація міжнародної діяльності тісно пов'язана як із внутрішнім, так і із зовнішнім середовищем, то важливості набуває питання хеджування ризиків. Тож у контексті досліджуваної проблеми, варто зупинитися на розгляді ризиків, з якими стикаються суб'єкти лізингової діяльності. З огляду існуючих ризиків, що притаманні лізинговому бізнесу закономірно постає питання управління та пошуку необхідного інструментарію управління для різних видів ризику лізингової діяльності.

Загалом, для лізингової індустрії актуальними є такі ризики, як ризик ліквідності, валютний ризик, процентний ризик, ризик знецінення та зниження ліквідності предметів лізингу та інші.

Ризик ліквідності можна визначити як ризик виникнення втрат внаслідок неспроможності компанії забезпечити виконання фінансових зобов'язань у повному обсязі через виникнення дефіциту ліквідних активів. Оскільки кожна компанія здійснює більшою мірою оперативне управління ризиком ліквідності, спрямоване на підтримання поточної, середньострокової і довгострокової ліквідності, то можна запропонувати як основним інструментом управління – побудову щоденного кеш-плану, підготовку звітів і встановлення обмежень (лімітів) на формування портфелів ліквідних активів різного рівня.

Лізинговий і кредитний портфель компанії повинні бути збалансовані за терміном, що дозволить використовувати як основне джерело обслуговування боргу власну ліквідність (лізингові надходження).

Валютний ризик є ризиком виникнення втрат внаслідок несприятливої зміни курсів іноземних валют за відкритими позиціями. Для зниження даного ризику компанії встановлюють і контролюють дотримання ліміту відкритої валютної позиції. Мінімізація валютних ризиків компанії може відбуватися за рахунок підтримки збалансованої структури портфелі [7].

Процентний ризик виражається в ризику втрат внаслідок несприятливої зміни процентних ставок за активами і пасивами, чутливим до зміни процентних ставок. Так, основними принципом компанії в галузі управління процентним ризиком є обговорення у договорах лізингу, що фінансуються за рахунок кредитів з плаваючою ставкою, прав та обов'язків сторін щодо перегляду загальної суми

договору і розміру лізингових платежів у разі збільшення ставки Libor/Euribor по відношенню до ставки на дату підписання договору лізингу. Виходячи з цього, доцільним є також використання інструментів хеджування для фіксування плаваючої ставки і курсу валюти за валютними кредитними зобов'язаннями.

Таким чином, на підставі проведеного аналізу різних видів ризику та узагальнюючи результати визначимо можливий інструментарій управління для різних видів ризику (табл. 1).

Взагалі необхідно зазначити, що ефективність лізингових компаній значною мірою залежить від професіоналізму та уміння їх менеджерів вчасно визначити та впровадити в дію резерви беззбитковості, оперативно реагувати на зміну нормативних документів держави. Зниження ступеня ризиків може відбуватися за умови укладення адекватної лізингової угоди, у якій враховано інтереси сторін.

Не менш важливим пунктом у вдосконаленні лізингової діяльності в Україні є ефективна участь банків у лізингових операціях. І, хоч основними джерелами фінансування лізингових операцій у 2012 р. були банківські кредити (81,13%), при цьому їх питома вага зменшилася у порівнянні з 2011 р., а питома вага власних коштів лізингових компаній у порівнянні з 2011 р. збільшилася і становила 18,57% [2]. Адже виконуючи лізингові операції, комерційні банки можуть користуватися певними перевагами. Лізингові угоди мають реальне матеріальне забезпечення. Їх підвищена надійність обумовлена саме інвестуванням у сферу матеріального виробництва, виробничі фонди. Надаючи майно в лізинг, банк тим самим страхує себе від невиконання по кредитах.

Надання кредиту в умовах нестабільного розвитку пов'язано з певним ризиком його неповорнення. Однак майно, яке банк придбав для подальшого надання в лізинг, стає його власністю, і у випадку банкрутства лізингоотримувача або у випадку неплатежу буде йому повернене. Об'єкт лізингу також може виступати як застава. Завдяки лізинговій діяльності у банку також зростає можливість поширити коло своїх операцій і, у результаті, збільшити кількість клієнтів банку та поширити сферу впливу в регіоні. Також банк отримує як платіж за кредитом, так і комісійну винагороду, які обов'язково включені у періодичні лізингові платежі. Крім того, комерційний банк може заощаджувати кошти за рахунок відносної простоти обліку лізингових операцій та лізингових платежів порівняно з операціями довгострокового кредитування [5].

Виконуючи функцію лізингодавця і одночасно виступаючи в ролі інвестора, комерційний банк може внести певний вклад у розробку стратегії та тактики модернізації підприємства, визначити напрямки розвитку лізингової діяльності, здійснювати контроль на ринку лізингових послуг.

Водночас в Україні, за умов існуючих проблем розвитку лізингу, оперативний лізинг для банківських установ може бути неефективним. Ризик при здійсненні оперативного лізингу для банку пов'язаний з необхідністю виплати високої залишкової вартості об'єкта лізингу в разі відсутності попиту на нього після закінчення строку договору. Отже для банку, як лізингодавця, фінансовий лізинг більше відповідає його інтересам, ніж оперативний.

Окремої уваги заслуговує аспект застосування на практиці нових для України форм організації лізингової діяльності, як *леверидж* – лізинг, при безпосередній участі банківських установ.

Інструментарій управління для різних видів ризику лізингової діяльності

Вид ризику	Інструментарій управління
Ризик виникнення неплатежів клієнтів	– система санкціонування кредитних рішень; – кредитна політика; – методи оцінки та прогнозування кредитного ризику; – система заходів щодо зниження проблемної заборгованості; – формування резервів під знецінення активів
Ризик знецінення та зниження ліквідності предметів лізингу	– оцінка ліквідності ТА прогноз зміни ринкової вартості об'єктів лізингу; – укладання договорів зворотного викупу і ремаркетингу з постачальниками або виробниками
Ризик втрати або псування предметів лізингу	– моніторинг поточного стану об'єктів лізингу; – страхування об'єктів лізингу
Валютний ризик	– скорочення короткої відкритої валютної позиції за рахунок проведення дострокового погашення валютних кредитів; – хеджування
Процентний ризик	– контроль дотримання тарифної політики на етапі структурування та укладання лізингових угод; – умови договорів лізингу, що дозволяють переглядати обсяг договорів і суми платежів у разі зміни плаваючих відсоткових ставок
Ризик ліквідності	– моніторинг щоденної платіжної позиції; – контроль середньострокової та довгострокової ліквідності (GAP – report)
Стратегічний ризик	– контроль виконання оперативного бізнес-плану та стратегічного плану розвитку

В умовах українського ринку лізингу додаткові джерела фінансування лізинговим компаніям надають саме банки. Отже, коли залучаються декілька кредиторів, капітал можна об'єднати способом консорціумного кредитування й всі операції проводити через один банк, який буде довірительцем кредиторів.

Сам по собі леверидж-лізинг має значні перспективи розвитку в Україні, оскільки дозволяє лізинговим компаніям залучати грошові ресурси банківського сектора. Найбільші вітчизняні лізингові компанії є дочірніми компаніями банків (табл. 2), а для таких компаній схеми леверидж-лізинг є ще більш актуальними.

Таблиця 2

Рейтинг найбільших лізингових компаній України за результатами 2012 р.

Назва компанії	Лізинговий портфель (млн грн)
ВТБ-Лізинг Україна	3 505,030
Райффайзен Лізинг Аваль	2 004,804
УніКредитЛізинг	1 415,125
ІНГ Лізинг Україна	1 336,700
ОТП Лізинг	1 156,108
Український Лізинговий Фонд	776,400
Порше Лізинг Україна	546,444

Порівняно з кредитуванням, яке може бути як інвестиційним, так і спрямоване на споживчі цілі, лізинг повністю націлений на реальний сектор економіки. Тобто це інструмент фінансування, який не тільки забезпечує підприємство активами, а й не сприяє інфляції. Адаже кошти лізингової компанії вкладаються в основному в купівлю обладнання для виробництва. Підтримка і зростання віт-

чизняної лізингової індустрії є важливим кроком для розвитку ефективної та інноваційної економіки держави.

Варто зазначити, що в Європі обсяги саме фінансового лізингу не є великими, оскільки для європейської економіки лізинг виступає в першу чергу як можливість взяти бажане обладнання в тимчасове користування.

У міжнародному європейському лізингу спостерігаються два різні способи здійснення лізингу. Перший, який часто використовується європейськими компаніями і банками, полягає в створенні лізингових фірм в інших країнах. Другим способом здійснення лізингу в міжнародному контексті є міжнародні операції. Тут орендар і орендодавець знаходяться в різних країнах. Цей спосіб використовується, коли мова йде про великі об'єкти лізингу, наприклад, літаки, поїзди, судна. Міжнародні лізингові операції часто дуже складні з юридичної точки зору і з точки зору оподаткування. Тут необхідно ретельно дотримувати закони і норми країн – учасниць контракту. Часто міжнародний лізинг використовується для отримання податкових переваг в силу різних законодавств.

Фінансування за допомогою міжнародного лізингу знаходиться в прямій конкуренції з кредитом. Часто найбільшою проблемою є отримання гарантії в разі банкрутства орендаря за кордоном.

Пожавлення попиту на оновлення застарілого і неякісного устаткування і транспортних засобів, бажання підприємців заробити в умовах кризового стану галузі, зайняти нові сегменти ринку і обійти конкурентів – це має відроджувати галузь – як це, насправді й відбувається в європейських країнах.

На українських підприємствах сьогодні існує загальна необхідність поновлення існуючого обладнання, і в цьому випадку доволі вигідним і доцільним механізмом виступив би імпортерний лізинг. Зрозуміло, що в умовах нестабільності української економіки підприємствам краще

використовувати різні інструменти фінансування, ніж відволікати на модернізацію і оновлення основних виробничих фондів власні кошти. Переваги лізингової операції для імпортерів полягають у тому, що лізингова угода може бути розроблена з врахуванням специфічних особливостей орендарів і передбачає 100% фінансування без вимоги швидкого повернення всієї суми боргу. Це особливо вигідно таким позичальникам, як малі та середні фірми, для яких фінансування за допомогою позики або поновлюваного кредиту стає неможливим. Лізинг дозволяє здолати фінансові обмеження при реалізації довгострокових інвестиційних проєктів.

Використання експортного лізингу для суб'єктів малого та середнього бізнесу пов'язано з такими проблемами, як: великі ризики щодо об'єкта лізингу; у деяких випадках виникають додаткові витрати для експортера обладнання; нестійкий попит на лізингові послуги суб'єктів господарювання, внаслідок відносно високої вартості обладнання та нестабільної економічної ситуації в країні; несформована законодавча база у сфері лізингової діяльності, що має пролягати у неврегульованості між собою законодавчих актів, розбіжності з міжнародним правом і частою зміною вітчизняного законодавства.

Можливими шляхами покращення ситуації можуть бути:

- ✦ оцінка змін ринкових цін об'єктів лізингу експортером;
- ✦ включення обов'язкового страхування;
- ✦ постійний моніторинг фізичного стану та вартості об'єкта лізингу;
- ✦ використання систем контролю та безпеки засобів та обладнання.

ВИСНОВКИ

Багатий досвід проведення лізингових операцій в ряді розвинутих країн світу доводить, що лізинг потенційно може бути гідною альтернативою традиційного кредитування й може стати особливо привабливим для малого та середнього бізнесу, а за умови ефективної державної підтримки та ефективного використання лізингових механізмів, стимулювати науково-технічний прогрес, розвиток галузей економіки країни, зовнішньоекономічну діяльність.

В Україні розвиток лізингу вигідний всім суб'єктам лізингової діяльності. Для України в цілому лізинг важливий тим, що сприяє прискоренню темпів відновлення та модернізації виробництва, перерозподілу ресурсів і ризиків між суб'єктами господарювання, забезпеченню взаємної вигоди партнерів, стимулює приток інвестицій в економіку країни.

Аналіз сучасного стану розвитку вітчизняного ринку лізингу свідчить про його достатній потенціал. Однак для більш якісного його розвитку необхідно розв'язати ряд проблем як на державному рівні, так і на рівні самих лізингових компаній. Низька інноваційна спрямованість регулятивних заходів держави, нерозвиненість системи страхування лізингової діяльності, відсутність пільгового кредитування, несформованість державної політики щодо перспектив розвитку сектора фінансового лізингу та інші проблеми стримують розвиток лізингового бізнесу і в цілому перешкоджають підвищенню конкурентоспроможності економіки України. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Левченко В. П. Розвиток фінансового лізингу України в розрізі спільного європейського ринку / В. П. Левченко //

Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2012. – № 2. – С. 174 – 182.

2. Рейтинг лізингових компаній за результатами 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.leasing.org.ua/ua/rating/2012/>

3. Українське об'єднання лізингодавців [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.leasing.org.ua/ua/> – Назва з домашньої сторінки.

4. Global Leasing Report 2013 //WhiteClarkeGroup's. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.whiteclarkegroup.com/knowledgecentre/category/global_leasing_reports

5. Кредитні стосунки комерційних банків/ Лізингова асоціація України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ufpp.kiev.ua/kreditni-stosunki-komercijnix-bankiv/>

6. Leaseurope, the European Federation of Leasing Company Associations Finance [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.leaseurope.org>

7. Щодо ризиків тінзації лізингових операцій в Україні. Аналітична записка: Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.niss.gov.ua/articles/1161/#_ftn1

8. Закон України «Про фінансовий лізинг» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80>

REFERENCES

"Global Leasing Report 2013" http://www.whiteclarkegroup.com/knowledgecentre/category/global_leasing_reports

"Kredytni stosunki komertsiiynykh bankiv" [Credit relationship banks]. Lizynhova asotsiatsiia Ukrainy. <http://ufpp.kiev.ua/kreditni-stosunki-komercijnix-bankiv/>

Levchenko, V. P. "Rozvytok finansovoho lizynhu Ukrainy v rozrizi spilnogo ievropeiskoho rynku" [The development of financial leasing Ukraine in the context of a common European market]. *Zbirnyk naukovykh prats NUDPSU*, no. 2 (2012): 174-182.

"Leaseurope, the European Federation of Leasing Company Associations Finance". <http://www.leaseurope.org> [Legal Act of Ukraine]. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80>

"Reitynh lizynhovykh kompanii za rezultatamy 2012 roku" [Rating leasing companies based on the results of 2012]. <http://www.leasing.org.ua/ua/rating/2012/>

"Shchodo ryzykiv tinizatsii lizynhovykh operatsii v Ukraini. Analitichna zapyska: Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen" [Regarding the risk of shadowing leasing in Ukraine. Policy Brief: National Institute for Strategic Studies]. <http://www.niss.gov.ua/articles/1161/>

"Ukrainske ob'iednannia lizynhodavtsiv" [Ukrainian Union of Lessors]. <http://www.leasing.org.ua/ua/>